

รายงานการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

งานนิติการ สำนักปลัดเทศบาล
สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านธาตุ

โทร ๐๔๒-๑๔๖๐๙๕
www.banthatlocal.go.th

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเมื่อเกิดแล้วมักจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาเกิดขึ้นจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริตคือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารและพนักงานทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ในเทศบาลตำบลบ้านธาตุ โดยใช้แนวทางปฏิบัติตามคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ้านธาตุ จะไม่มีการทุจริต เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้า โดยกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ

งานนิติการ
สำนักปลัด

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กร	๑
๒. วิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตของเทศบาลตำบลบ้านธาตุ โดยใช้หลัก SWOT Analysis	๒
๓. หลักการและเหตุผล	๓
๔. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
๕. เป้าหมาย	๖
๖. รายงานประเมินความเสี่ยงทุจริตการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริต ในประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับสินบน	๖

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านธาตุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘**

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กร

๑.๑ ส่วนราชการ/อำนาจหน้าที่

เทศบาลตำบลบ้านธาตุ ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลตามพระราชบัญญัติยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เทศบาลตำบลบ้านธาตุ มีเนื้อที่ประมาณ ๙๒ ตร.กม. หรือ ๕๗,๗๓๒ ไร่ ประกอบด้วย ๒๐ หมู่บ้าน แบ่งการบริหารส่วนราชการ เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านธาตุ ประกอบด้วย

๑. สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานการเจ้าหน้าที่ งานนิติการ งานกิจการสภา งานทะเบียนราษฎร งานวิเคราะห์นโยบายและแผน งานการจัดทำแผนพัฒนา งานจัดทำแผนดำเนินงาน งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานประชาสัมพันธ์ งานธุรการ งานพัฒนาชุมชน งานสังคมสงเคราะห์ และงานอื่น ๆ ที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในเทศบาล

๒. กองคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ เงินอื่น ๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่าง ๆ การจัดบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้และรายจ่ายต่าง ๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำปี ประจําปี งานเกี่ยวกับการพัสดุของเทศบาล และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

๓. กองการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ การจัดการบริหารการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก งานกิจการเด็กและเยาวชน งานกีฬาและนันทนาการ งานกิจการศาสนา งานส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย (โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน ๔ ศูนย์)

๔. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่เกี่ยวกับ สาธารณสุขชุมชน ส่งเสริมสุขภาพและอนามัย การป้องกันโรคติดต่อ งานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ เกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุข งานสัตวแพทย์ ควบคุมดูแลและรับผิดชอบเกี่ยวกับ การจัดการสิ่งแวดล้อมด้านพัสดุที่ใช้แล้ว (ขยะ) และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

๕. กองช่าง มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและงานเขียนแบบ การตรวจสอบ การก่อสร้าง งานควบคุมตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติงานก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้าง และซ่อมบำรุง และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

๖. กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานวิเคราะห์นโยบายและแผน งานยุทธศาสตร์ของเทศบาล งานจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล งานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น งานประสานงานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด งานคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล งานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล งานงบประมาณ งานเสนอแนะขอรับการจัดสรรเงินอุดหนุนของเทศบาล งานจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและฉบับเพิ่มเติม (ถ้ามี) งานตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ งานจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของเทศบาล งานบริการข้อมูล สถิติ ช่วยเหลือให้คำแนะนำทางวิชาการ และการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๗. หน่วยตรวจสอบภายใน มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานตรวจสอบบัญชี ทะเบียน เอกสารการเบิกจ่ายเงิน ตรวจสอบภาษีทั้งภายนอกและภายใน การตรวจสอบพัสดุและทรัพย์สิน การตรวจสอบการทำประโยชน์จากทรัพย์สินของเทศบาล และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตของเทศบาลตำบลบ้านธาตุโดยใช้หลัก SWOT Analysis

๑. สภาพแวดล้อมภายใน ประกอบด้วย

๑.๑ จุดแข็ง (Strength : S)

(๑) เทศบาลตำบลบ้านธาตุมีการแบ่งโครงสร้างการบริหารภายในที่ชัดเจน และมีคำสั่งมอบหมาย เจ้าหน้าที่ในทุกระดับ

(๒) มีหน่วยตรวจสอบภายใน เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานการบริหารงานและส่วนราชการในสังกัดว่าเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ ฯลฯ หรือไม่

(๓) มีการมอบหมายงานในลักษณะตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) เช่น กำหนดเจ้าหน้าที่รับเงินออกใบเสร็จรับเงินและลงบัญชี ไม่ให้อยู่ในความรับผิดชอบของบุคคลเพียงคนเดียว

(๔) เทศบาลตำบลบ้านธาตุ กำหนดนโยบาย มาตรการ เพื่อให้บุคลากรในสังกัดเทศบาลตำบลบ้านธาตุ ดำเนินการตามประกาศเทศบาลตำบลบ้านธาตุเรื่อง การแสดงเจตจำนงสุจริต เสริมสร้างคุณธรรม และความ โปร่งใสในการบริหารราชการ

(๕) มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ และผลการดำเนินงานทางสื่อต่าง ๆ

๑.๒ จุดอ่อน (Weaknesses : W)

ขาดเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงานตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบ การปฏิบัติงาน บัญชี งานการเบิกจ่ายเงิน ภาษี ทรัพย์สิน การเก็บรักษา การเก็บหลักฐานการเงิน การบัญชี การจัดเก็บรายได้ ฯลฯ

๒. สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

๒.๑ โอกาส (Opportunities : o)

๒.๑.๑ ระเบียบกฎหมายกำหนดให้มีกลไกในการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย

(๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐

มาตรา ๖๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนและให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐและ ภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อด้านหรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๗๖ “รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐ ต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ”

(๒) คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๙/๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหา การทุจริตประพฤติมิชอบ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗

ข้อ ๑ ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้าง ธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้

(๓) การขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ -๒๕๖๕) ถือเป็นโอกาสในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความตระหนักที่จะกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม และมาตรการใด ๆ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

(๔) การกำหนดให้ทุกหน่วยงานต้องประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ถือเป็นโอกาสที่ทุกหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทบทวนการปฏิบัติงานและการบริหารเพื่อปรับการทำงาน และการบริหารงานองค์กรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ป.ป.ช. กำหนด เพื่อให้เป็นองค์กรที่โปร่งใส ปราศจากการทุจริตอันจะเกิดภาพลักษณ์ที่ดีกับองค์กร

(๕) การตรวจสอบการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความระมัดระวังในการปฏิบัติงานมากขึ้น ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีความคุ้มค่า

๒.๒ อุปสรรค (Threat: T)

ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานบางเรื่องขาดความชัดเจน ทำให้การปฏิบัติงานอาจจะทำให้เกิดการสับสนเสี่ยงต่อการทุจริตได้ เช่น การกำหนดราคากลาง ซึ่งพัสดบบางรายการมิได้มีการกำหนดไว้ในประกาศของกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง หรือพาณิชย์จังหวัด

๓. หลักการและเหตุผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ของศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยต้องดำเนินการด้านการจัดซื้อจัดจ้างการทำให้โครงสร้างพื้นฐานการบริหารงานบุคคล และการออกใบอนุญาต ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลายฉบับ ซึ่งมีลำดับชั้นที่แตกต่างกันไปโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่วางหลักการโดยภาพรวม รวมถึงมีการบัญญัติกำหนดรายละเอียดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองต่าง ๆ ที่ออกโดยกระทรวงมหาดไทย หรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้ระบบการตรวจสอบซึ่งมีอยู่หลายช่องทางได้แก่ การตรวจสอบโดยกลไกทางการเมือง การตรวจสอบโดยองค์กรผู้ที่มีอำนาจกำกับดูแลตรวจสอบ โดยองค์กรที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การตรวจสอบโดยองค์กรตุลาการ และการตรวจสอบจากภาคประชาชน สำหรับสภาพข้อเท็จจริงการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยนั้น พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนและถูกชี้มูลความผิดมากที่สุด ขณะเดียวกันการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเป็นกิจกรรมที่พบว่ามีกระทำการทุจริตมากที่สุด หากพิจารณาสาเหตุของการทุจริตสามารถจำแนกได้เป็น ๒ ส่วนคือ

๑. สาเหตุในภาพรวมได้แก่ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทยโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ความด้อยประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทุจริตของหน่วยงานตรวจสอบ การถือปฏิบัติโดยยึดตามบรรทัดฐานจากส่วนกลางและคุณภาพของคน

๒. สาเหตุเฉพาะประเภทการทุจริตประกอบด้วย

๒.๑ การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างและการทำให้โครงสร้างพื้นฐานมีสาเหตุมาจากกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การกำหนดราคากลางที่สูงกว่าสภาพความเป็นจริง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้ประกอบการกับบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่าง

นักการเมืองระดับชาติ เจ้าหน้าที่จากส่วนราชการส่วนกลางกับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งปัจจัยทางด้านการเมืองตลอดจนปัจจัยจากการขาดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและเงื่อนไขจากการขาดกลไกการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

๒.๒ การทุจริตในเรื่องการบริหารงานบุคคล มีสาเหตุมาจากกฎหมายที่ใช้ในการบริหารงานบุคคล ให้อำนาจในการบริหารงานบุคคลแก่ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากเกินไป รวมทั้งปัญหาในเชิงองค์กรบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนมากเกินไป อันนำมาซึ่งการทุจริตโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามมา

๒.๓ การทุจริตในเรื่องการออกใบอนุญาต มีสาเหตุมาจากกฎหมายที่มีหลายฉบับ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตส่วนหนึ่งไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ขออนุญาต รวมทั้งระบบในการบริหารราชการภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งที่ไม่มีประสิทธิภาพ สำหรับมาตรการในการแก้ไขปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้นมีหลายประการ อย่างไรก็ตามมาตรการเหล่านี้มีพื้นฐานภายใต้หลักการเดียวกัน ได้แก่ หลักความโปร่งใส หรือหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักความรับผิดชอบ หลักการห้ามบุคลากรเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน้าที่ของตน โดยนำเอาหลักการดังกล่าวมาเสริมสร้างกระบวนการในการดำเนินการของท้องถิ่น เพื่อเป็นการป้องกันหรือลดโอกาสแรงจูงใจหรือความเสี่ยงในการทุจริต

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาดไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)” กำหนดพันธกิจเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกย่องธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล ผ่านทางยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ยกย่องเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปราม และยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งมีการกำหนดแนวทางและกลไกในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริตได้อย่างทันทั่วถึง สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมถึงภาคส่วนอื่น ๆ ในประเทศไทยสามารถนำไปปรับใช้ในงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อให้ประเทศไทยของเราสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างสง่างามท่ามกลางกระแสโลกปัจจุบัน

การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติเกิดการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภทดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณการทำให้บัญชีจัดซื้อจัดจ้างและการเงินการคลังส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. สภาพหรือปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล

๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดคุณธรรมจริยธรรม

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ

๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจบารมีและอิทธิพลท้องถิ่น การทุจริต ในหลายรูปแบบดังกล่าวจากงานวิจัยของมาตาลักษณ์อรุณโรจน์ (๒๕๔๔) พบว่าสาเหตุที่ก่อให้เกิดการทุจริต ในสังคมไทยมี ๒ ประการได้แก่

๗.๑ การใช้วัฒนธรรมแบบไทยๆ ในทางที่ผิด

๗.๒ ปัญหาเรื่องตัวบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ กล่าวคือ ระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์นำไปสู่การเอื้อประโยชน์ในทางมิชอบให้แก่ญาติมิตรและพวกพ้องรวมทั้งการตรวจสอบความโปร่งใส ขาดประสิทธิภาพทำให้สังคมเห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมดังกล่าวเป็นเพียงตัวเสริมให้เกิดโอกาสในการทุจริตเท่านั้น ปัญหาที่สำคัญที่สุดอยู่ที่การขาดจิตสำนึก ความซื่อตรงของบุคคล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ความโลภมากในอำนาจและทรัพย์สินอยู่เหนือความรับผิดชอบและศักดิ์ศรีในการปฏิบัติหน้าที่จนนำไปสู่การทุจริตด้วยวิธีการใหม่ๆ ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

สาเหตุและปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การทุจริตมีอีกหลายประการนับตั้งแต่ เรื่องของโอกาสในการทำทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ การผูกขาดผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำเนินงานของภาครัฐ ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ การขาดคุณธรรมเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดประโยชน์ส่วนรวม ค่านิยมยกย่องคนที่มีเงินทักสะที่ว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมีส่วนทำให้คนมุ่งสร้างควมร่ำรวยวัตถุนิยมเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีแนวโน้มที่จะทำการทุจริตรวมทั้ง “โครงสร้างทางสังคมที่บิดเบี้ยว” มีความเหลื่อมล้ำมีช่องว่างระหว่างคนจน - คนรวย คนมีอำนาจ - คนซึ่งไร้อำนาจ ทำให้แสวงหาหนทางที่จะลดช่องว่างโดยการทุจริตมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนากลไกป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเข้มแข็งทั้งในส่วนของกฎหมาย กฎระเบียบ และ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ที่บูรณาการพันธกิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรและภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทหน้าที่ในการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้ประเทศไทยลดการทุจริตได้อย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) และยุทธศาสตร์ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ เพื่อให้ส่วนราชการทุกกอง/ฝ่ายในสังกัดเทศบาลตำบลบ้านธาตุนำไปปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อแสดงเจตจำนงทางการเมือง ในการต่อต้านการทุจริตของเทศบาลตำบลบ้านธาตุ

๒. เพื่อสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต โดยเสริมสร้างจิตสำนึก และความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้าง ให้บังเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนในท้องถิ่น ปราศจากการก่อให้เกิดข้อสงสัยในการประพฤติ ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม การขัดกันแห่งผลประโยชน์ และแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

๓. เพื่อให้การบริหารราชการของเทศบาลตำบลบ้านธาตุ เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๔. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวัฒนธรรม

๕. เพื่อเสริมสร้างและปรับปรุงกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

๕. เป้าหมาย

๑. ผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างมีจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น ท้องถิ่นปราศจากการก่อให้เกิดข้อสงสัยในการประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม การขัดกันแห่งผลประโยชน์และแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

๒. เทศบาลตำบลบ้านธาตุ บริหารราชการเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๓. กลไกการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของเทศบาลตำบลบ้านธาตุ มีความเข้มแข็งในการตรวจสอบ

รายงานประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของเทศบาลตำบลบ้านธาตุปี พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ

๑.๑ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก

๑.๒ Detective : ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้น แก่ผู้บริหาร

๑.๓ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่าโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้อีก

๑.๔ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้า ใน เรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ประมาณการ ล่วงหน้าอนาคต (Unknown Factor)

๒. ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

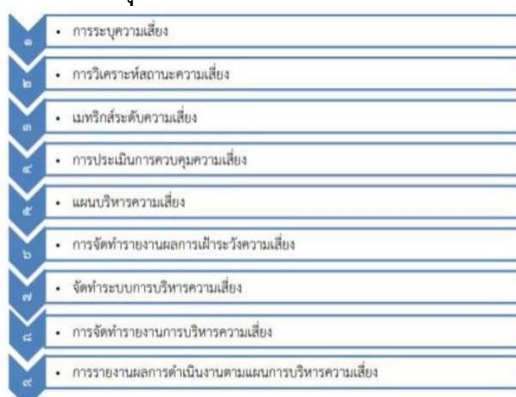
๒.๑ ความเสี่ยงการทุจริตจากการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๒ ความเสี่ยงการทุจริตจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๒.๓ ความเสี่ยงการทุจริตจากการจัดซื้อจัดจ้าง

๒.๔ ความเสี่ยงการทุจริตจากการบริหารงานบุคคล

๓. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของเทศบาลตำบลบ้านธาตุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ประเด็น	กระบวนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต/ มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
				เสี่ยงต่ำ	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงสูง	เสี่ยงสูงมาก		
๑	การอนุมัติ อนุญาตตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	กระบวนการงานการขออนุญาตก่อสร้างอาคารดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร	- เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา - การพิจารณาตรวจสอบ และเสนอความเห็นการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ - การใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน - การตรวจเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้ - การดำเนินการยื่นคำขออนุญาตไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความเร็วในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		/			- ผู้บังคับบัญชาควบคุมอย่างใกล้ชิด - กำหนดแนวทางกาตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา - กำหนดขั้นตอนปฏิบัติและกรอบระยะเวลา ในการตรวจสอบคำขอให้มีความชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน	-จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดในการอนุมัติ อนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการงานอนุมัติ อนุญาตกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕	-เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์ใน ระหว่างการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ประกอบการพิจารณาและเสนอความเห็นการ อนุมัติ อนุญาตกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕		/			- วางแนวทางการตรวจสอบเอกสาร หลักฐานประกอบขอใบอนุญาต - กำหนดขั้นตอนปฏิบัติในการตรวจสอบ คำขอให้มีความชัดเจนเป็นแนวทาง เดียวกัน - กำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่าง โปร่งใสชัดเจน - มีการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - กำหนดมาตรการในการนำเรื่องเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณา	-จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดในการอนุมัติ อนุญาตกิจการตามพระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	การกำหนดขอบเขตของงาน (TOR)	- การกำหนดคุณสมบัติยี่ห้อใด ยี่ห้อหนึ่งไม่เปิดกว้างเป็นการทั่วไป ทำให้เอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง - มีการล่อลวงสเปกทำให้เกิดการ แข่งขันอย่างเป็นธรรม - มีการประสานกับบริษัทหรือผู้ที่จะเป็นคู่สัญญา ตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อกำหนดคุณลักษณะ (TOR) - การกำหนดคุณลักษณะ คุณสมบัติ เกินความจำเป็นทำให้ต้องใช้ต้นทุนเกินความจำเป็น - อาจมีการเรียกรับสินบนกับบริษัทหรือผู้ที่จะเป็นคู่สัญญา		/			-คณะกรรมการกำหนดร่าง TOR ควรแต่งตั้งในรูปของคณะกรรมการไม่ใช่แต่งตั้งรายบุคคล และควรแต่งตั้งสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปเพื่อไม่ให้เกิดการล่อลวงสเปก -ศึกษาเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างจากหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะการจัดซื้อจัดจ้างลักษณะใกล้เคียงกัน และมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องศึกษาทำความเข้าใจ	-ไม่ถูกชี้มูลจากหน่วยตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง

								พ.ร.บ. ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ และรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ -มีการทบทวนและสอบทานกระบวนการทำงาน โดยผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัดให้เป็นไปตามระเบียบในทุกขั้นตอน โดยให้เจ้าหน้าที่พัสดุที่มีความรู้ความสามารถเข้ามามีส่วนร่วม	
๔	การบริหารงานบุคคล	ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล การบรรจุหรือแต่งตั้ง	- ความไม่โปร่งใสในการบรรจุแต่งตั้ง อาจมีการเรียกรับสินบนในการบรรจุแต่งตั้งพนักงานหรือลูกจ้างเทศบาล			/	-จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการป้องกันการรับสินบน การใช้อำนาจหน้าที่การเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น -จัดอบรมแนวทางการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti-corruption) ในองค์กรอย่างยั่งยืน -ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง กับงานบริหารบุคคลโดยเคร่งครัด	-จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดในการการบริหารงานบุคคล	

หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง งานนิติการ ฝ่ายอำนวยการ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลบ้านธาตุ

ชื่อผู้รายงาน นายณัฐพล สายพิณ นิติกรชำนาญการ